

MINISTER
INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

Warszawa, 13 października 2015 r.

DKS.IX.054.17.AZ.15
NK 273840/15

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 15.10.15
nr. 6240 podpis. M

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 14.10.15
nr. 4230 podpis. Senacki

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Karowemu Panu Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pani Senator Alicji Zając w sprawie programu unijnego dla osób niepełnosprawnych, złożonego podczas 81 posiedzenia Senatu RP, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Doświadczenia Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (MIiR) z wdrażania środków unijnych w latach 2004-2006 i 2007-2013 pokazały, że aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami wymaga kompleksowych i zindywidualizowanych działań skierowanych nie tylko do samych osób niepełnosprawnych, ale również do ich najbliższego otoczenia: rodzin i opiekunów oraz systematycznego i konsekwentnego przełamywanie barier dostępności. Dodatkową kwestią jest oddziaływanie na świadomość potencjalnych pracodawców oraz ich wsparcie w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami.

Potrzeby osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z zasadą horyzontalną Unii Europejskiej, powinny być uwzględniane w każdym projekcie realizowanym ze środków europejskich, niezależnie od obszaru, którego dotyczy charakter interwencji. W perspektywie finansowej 2014-2020 wsparcie osób z niepełnosprawnościami jest jednym z priorytetowych obszarów i w przeważającej większości będzie ono finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Równość osób niepełnosprawnych jest jedną z podstawowych zasad, którą MIiR uwzględniło w procesie programowania wsparcia, mając na uwadze m.in. zapisy *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych*. MIiR dążąc do uzyskania jakościowej zmiany w podejściu do osób niepełnosprawnych oraz skoordynowania wsparcia dla uzyskania satysfakcjonujących efektów interwencji we wszystkich programach operacyjnych 2014-2020, opracowało *Wytyczne horyzontalne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*. Dokument zawiera najważniejsze informacje na temat tego, jak uwzględniać kwestie związane z niepełnosprawnością w ramach systemu wdrażania programów operacyjnych na wszystkich jego etapach – od wyboru projektów aż do ich ewaluacji. Ponadto zoperacjonalizowano w *Wytycznych* szereg rozwiązań (m.in. racjonalne usprawnienia, uniwersalne projektowanie), zdefiniowanych w *Konwencji*, celem zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami równego dostępu do wsparcia, a które wpisują się w podniesioną przez Panią Senator kwestię swobodnego przemieszczania się osób o różnych potrzebach.

Możliwość zastosowania w projektach mechanizmu racjonalnych usprawnień pozwala projektodawcom na sfinansowanie specyficznych usług dostosowawczych, tak aby osoby z niepełnosprawnościami mogły uczestniczyć w projekcie (m.in. dostosowanie infrastruktury komputerowej, dostosowanie akustyczne, sfinansowanie kosztów specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia, dostosowanie architektoniczne budynków niedostępnych np. poprzez budowę tymczasowych podjazdów, montaż platform, wind, podnośników). Z kolei uniwersalne projektowanie zobowiązuje beneficjentów do każdorazowej refleksji nad potrzebą i stopniem dostosowania danego produktu projektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W szczególności jest to związane z zapisami, które obligują, aby nowa infrastruktura wytwarzana w ramach projektów unijnych była zgodna z koncepcją uniwersalnego projektowania bez możliwości odstępstw od stosowania wymagań prawnych w zakresie dostępności.

Drugim obszarem, który zasługuje na uwagę w kontekście poprawy mobilności osób z niepełnosprawnościami jest wsparcie ze środków EFS na rzecz deinstytucjonalizacji usług społecznych. Bezpośrednie wsparcie osób, w tym osób z niepełnosprawnościami, realizowane będzie w regionalnych programach operacyjnych (RPO). Może być ono realizowane w ramach projektów, odpowiadających na specyficzne potrzeby tej grupy docelowej lub w ramach projektów ogólnodostępnych, w których jedną z grup docelowych są osoby niepełnosprawne. MIiR bazując na dokumentach strategicznych i legislacyjnych

stworzonych na poziomie europejskim i krajowym oraz w oparciu o „Europejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”, rekomendował samorządom województw zaplanowanie w RPO w ramach deinstytucjonalizacji usług dla osób z niepełnosprawnościami, działania w następujących obszarach:

- wsparcie rozwoju usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami umożliwiające mobilność społeczną i zawodową,
- poprawę dostępu do produktów i usług zwiększających autonomię i bezpieczeństwo osób (np. pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niesamodzielnej),
- rozwój usług teleopieki (doradztwa telefonicznego i bezpośredniej pomocy specjalistów na wezwanie w przypadku szczególnie trudnej sytuacji),
- zwiększenie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagające poprzez tworzenie wypożyczalni takiego sprzętu w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem,
- wsparcie szkoleniowe dla opiekunów nieformalnych, a także okresowe zapewnienie opiekunów nieformalnych opieką świadczoną w domu lub w jednostkach dziennego pobytu,
- poprawę dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w domu,
- poprawę dostępu do usług w mieszkaniach chronionych i innych formach mieszkań wspomaganych.

Powyższe zalecenia zostały zawarte w opracowanych przez MliR *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*. Obydwa ww. dokumenty są dostępne również na stronie internetowej www.power.gov.pl.

2 *powes'urden*
MINISTER
Z UP
M. Niezgoda
Marceli Niezgoda
PODSEKRETARZ STANU